

لوموند دیپلوماتیک با بیش از شصت انتشار خارجی

انترناسیونال «دیپلو»

نوشته Dominique Vidal

با انتشار نشریه در ماه نوامبر ۲۰۰۶ در مجارستان و دو شماره دیگر در ماه دسامبر در فنلاند و کویت، خانواده «دیپلو» دارای ۶۵ عضو می شود. چرا و چگونه این «انترناسیونال» ویژه پا گرفت؟

روزنامه بین المللی هرالڈ تریبون در نه کشور منتشر می شود. ماهنامه ال در پانزده کشور خارجی به چاپ می رسد. لوموند دیپلماتیک دارای بیش از شصت نشریه در سطح بین المللی است. در همینجا می توان به این مقایسه پایان بخشید. گردانندگان نشریات هرالڈ تریبون و ال دارای استراتژی تجاری می باشند؛ حال آن که گردانندگان دیپلو در رویای جمعی «دنیایی دیگر» بسر می برند. دیپلو به علاوه فرانسه در بیست و پنج زبان دیگر منتشر می شود: آفریکان (زبان رایج در آفریقای جنوبی و نامیبیا)، آلمانی، اسپانیایی، اسپرانتو، انگلیسی، ایتالیایی، بلغاری، پرتغالی، چکی، چینی، روسی، رومانیایی، ژاپنی، سربی، سلوانی، عربی، فارسی، فنلاندی، کاتالانی، کرواسی، کره ای، لهستانی، مجاری، نروژی و یونانی.

این گشایش به روی جهان از دیروز آغاز نگشته است. لوموند دیپلوماتیک از ابتدا بیشتر در نظر داشت نشریه ای بین المللی باشد که در فرانسه تهیه می شود، تا ماهنامه ای فرانسوی که در خارج نیز به فروش می رسد. از اواسط سال های هفتاد، پس از سقوط دیکتاتوری در پرتغال و یونان، لوموند دیپلوماتیک در این دو کشور منتشر شد. در سالهای هشتاد، نشریه ما در خارج از مرزهای فرانسه همکاری پیدا کرد: به این ترتیب، دیپلو اسپانیایی ابتدا در مکزیک دیده بر جهان گشود که بعد از قتل ناشر آن، ایوان مندز، در سال ۱۹۸۶، نشر آن در بوینس آیرس و بالاخره در مادرید ادامه یافت. سپس نشریه به صورت فصلنامه به زبان عربی در تونس متولد شد و از ۱۹۸۷ تا ۱۹۹۸ در این کشور چاپ شد که چاپ آن سپس برای مدتی کوتاه در

لبنان انجام گرفت. در سال ۱۹۹۱ نشریه برای اندک زمانی در مجارستان نیز به چاپ رسید.

از اواسط سالهای ۱۹۹۰ موج دوم بین المللی شدن نشریه به صورتی وسیعتر و پایدار تر آغاز گشت. از آن هنگام دو «نشرمهم» دیپلو متولد شد که سالگرد دهمین سال کار خود را سال گذشته جشن گرفتند: یکی در آلمان و دیگری ایتالیا، اولی همراه نشریه چپ رادیکال تاگسزیتونگ (برلین) و دومی با مانیفستو (رم). اندکی دیرتر دیپلو به اسپانیایی در مادرید با کمک انتشارات پرس سپس سیبرموند و در بوینس آیرس به همراه انتشارات کنسود به چاپ رسید؛ انتشارات مترقی کامپو دا کمونیکاسیو در پرتغال و نشریه میانه گرای الفتروتیپیا در یونان نیز به چاپ آن دست زدند...

به تدریج که خانواده ما بزرگتر می شود، وضعیت انتشارات مختلف آن نیز تحول می یابد. اولین نسخه ها تنها به ترجمه مقالات نشریه فرانسوی می پرداختند - بویژه هنگامی که لوموند دیپلوماتیک ضمیمه روزنامه یا هفته نامه ای مجزا باشد که خود به تجزیه و تحلیل اوضاع ملی و منطقه ای مشغول است. اما هنگامی که لوموند دیپلوماتیک به صورت ماهنامه ای مستقل چاپ می شود، گردانندگان آن به طور طبیعی نیاز به اضافه کردن مقالات ویژه برای پاسخ به انتظارات مشخص خوانندگان خود را احساس می کنند. در این صورت مقالات محلی با امضای «هیئت تحریریه محلی» به چاپ می رسد که خارج از حیطه مسئولیت هیئت تحریریه پاریس می باشد.

با در نظر گرفتن این راه حل عملی، انعطاف در این زمینه باعث رشد شمار نشریات چاپ شده در خارج شد: در سال ۱۹۹۶ تنها پنج نسخه چاپی (با تیراژی نزدیک به پانصد هزار نسخه) وجود داشت، در پایان ۱۹۹۷، شش نشریه، در پایان سال ۱۹۹۸، هفت نشریه (با تیراژی حدود هفت صد هزار نسخه)، ده نشریه در پایان سال ۱۹۹۹، سیزده در پایان سال ۲۰۰۰ (از مرز یک میلیون تیراژ گذشتیم)، شانزده در پایان ۲۰۰۱، بیست و دو در پایان سال ۲۰۰۳، بیست و پنج در پایان سال ۲۰۰۴ (با یک و نیم

میلیون تیراژ)، بیست و هفت در پایان سال ۲۰۰۵ و بالاخره سی و سه در سال ۲۰۰۶، البته باید نشریه چاپ فرانسه را نیز به اینها افزود. برخی همکاران جدید به ما می پیوندند اما برخی نیز کار را رها می کنند: از میان انتشارات متوقف گشته که متأسفانه اغلب به دلیل کمبود امکانات است باید از نسخه های منتشر شده در اتریش، قبرس، امارات متحد عربی، اردن، لبنان، مکزیک، سوئد، ترکیه و ونزوئلا نام برد.

با زیاد شدن شمار انتشارات در یک زبان، خانواده دیپلو مجبور به سازماندهی خویش گشت. برلین به زودی نسخه آلمانی را - با برخی تفاوت ها نسبت به نسخه فرانسوی - در بخش آلمانی زبان سویس، لوکزامبورگ و برای مدتی در اتریش پخش می کند. به همین ترتیب، بوینس آیرس با مادرید به توافق رسیده اند تا برخی مقالات را از فرانسه ترجمه کرده، مقالاتی در رابطه با آمریکای لاتین به آن بیفزایند و به بلیوی، شیلی، کلمبیا، پورتوریکو و بزودی مکزیک ارسال کنند.

شاخه لوموند دیپلوماتیکبه زبان عربی بر اساس همکاری بر پایه مقوله «مفهوم» پا گرفت که در پاریس نسخه چاپی آن منتشر می شود و نشریات زیادی که مجموعاً تیراژ آنها از ششصد هزار نسخه می گذرد در مصر، عربستان سعودی، قطر، کویت - و به محض امکان در فلسطین، آن را پخش می کنند. بر روی سایت عربی می توان به آرشیو مطالب عربی زبان از سال ۲۰۰۰ دست یافت.

<http://www.mondiploar.com/index.php3>

فکر نکنید ما دارای یک امپراطوری انتشاراتی جهانی می باشیم! اغلب انتشارات خارجی متکی بر انگیزه محکم گروه کوچکی از مردان و - بیشتر مواقع - زنانی است که از وقت خود مایه می گذرانند و از امکانات کمی برخوردارند. به همین علت هم بسیاری از آن ها دارای تعادلی شکننده می باشند ...

بوجود آمدن بسیاری از این انتشارات به دنبال پیشنهاد هیئت تحریریه پاریس نبوده است: تقریباً همه همکاران ما خود ابتکار عمل را به دست گرفته اند. برخی از میان

وارثان جنبش مه ۱۹۶۸ فرانسه بوده اند که در سراسر جهان پراکنده شده اند، برخی متعلق به جریان آلترا موندیالیست می باشند و بعضی ها هم به سادگی نماینده بخشی از مطبوعات اند که دغدغه پوشش بهتر واقعیت های بین المللی را دارند. همه آن ها می خواهند از شیوه برخورد دیپلو که به نظرشان جدی، مستند و انتقادگرایانه است سود جویند.

البته در هر روال کاری استثنائاتی نیز وجود دارد، مثلا انتشارات انگلیسی زبان به واقع نتیجه تلاشی پیگیر و پایدار است. از همان ابتدا همه واقف بودند که خانواده بین المللی لوموند دیپلوماتیک نمی تواند به جایی که امروز رسیده است برسد، اگر عضوی انگلیسی زبان نداشته باشد: نه تنها برای خوانندگان انگلیسی و یا آمریکایی بلکه برای تمام خوانندگان انگلیسی زبان اروپا، آسیا و آفریقا که نسخه فرانسوی زبان نمی تواند به دست آن ها برسد و تنها دسته کوچکی را تحت پوشش می گیرد. با اینحال تا سال ۱۹۹۹ پیدا کردن همکار برای عملی ساختن این امر برای ما دشوار بود، در این سال هفته نامه گاردین که در بیش از صد کشور به انگلیسی پخش می شود، پذیرفت که هر ماه شانزده صفحه از مقالات ترجمه شده لوموند دیپلوماتیکرا به چاپ رساند. گروه مترجمان مستقیما به نشریه فرانسوی متصل اند. این صفحات همچنین جداگانه از طریق آبونمان به صورت چاپی و یا روی اینترنت در دسترس قرار دارند.

انترناسیونال لوموند دیپلوماتیک نیمی از انتشارات خود را به صورت نسخه چاپی و نیمی را بر روی اینترنت ارائه می دهد: سی و یک نسخه اینترنتی در پایان سال جاری قابل دسترسی است. اکثرا نسخه دیجیتالی نشریه چاپ شده می باشند. برخی نیز کاملا مستقل اند مثل نسخه های: برزیل، ژاپن، چکی، بدون از یاد بردن نسخه های کاتالان (که در آندور تهیه می شود)، چینی (که در فرانسه تهیه می شود) و اسپرانتو (محصول کوبا). البته دست اندرکاران این سایت های اینترنتی رویای آن را دارند که روزی نسخه چاپی را منتشر کنند. گاه هم این رویا جامه عمل می پوشد.

در پاییز سال ۲۰۰۲، سه روشنفکر ایرانی ابراز علاقه کردند که نسخه فارسی لوموند دیپلوماتیک را با کمک مترجمین داوطلب بر روی اینترنت بیاورند. شش ماه بعد این

کار انجام شد – و در تهران انعکاس یافت. در بهار ۲۰۰۳، روزنامه وابسته به شهرداری، همشهری، قبل از آنکه در دست گروه نزدیک به رئیس جمهور آتی، آقای احمدی نژاد، قرار گیرد، برخی از مقالات رابه چاپ رساند. نشریه شرق، نزدیک به رئیس جمهور سابق، آقای هاشمی رفسنجانی، در پاییز همان سال دست به انتشار برخی از مقالات لوموند دیپلماتیک زد، اما این ماجراجویی را رها کرد چرا که به نظرش دیپلو بیس از حد منتقد از نئو لیبرالیسم می آمد، ناگفته نماند که از سپتامبر گذشته انتشار روزنامه شرق در ایران ممنوع شده است. از سال ۲۰۰۵، نشریه صدای عدالت، لوموند دیپلماتیک را به صورت ضمیمه مجزا چاپ می کند. از ورای پیچ و خم های سیاسی، مسئله اساسی ادامه کار است: روشنفکران ایرانی در زبان خویش، مستقیماً روی اینترنت و یا با در دست داشتن نسخه چاپی، لوموند دیپلماتیک را می خوانند. گروه کوچکی نیز که هر ماه در مون پولیه چند مقاله را به زبان چینی ترجمه می کند، آرزو دارند روزی نتیجه کارشان به دست خوانندگان در چین برسد...

این هم پنجره آخری که به روی آینده گشوده می شود. ده سال پیش هیچ کس فکرش را هم نمی کرد که انترناسیونال «دیپلو» امروز دارای بیش از شصت انتشار باشد. دو منطقه باعث گسترش پیوسته لوموند دیپلماتیک در سال های اخیر بوده است: جهان عرب و بویژه خلیج فارس و همچنین کشور های سابق «اردوگاه سوسیالیست» در اروپا – سربستان، بلغارستان، کرواسی، سلوانی، و در سال ۲۰۰۶، رومانی، لهستان، روسیه و مجارستان. شاید در آسیا نیز، به دنبال شکل گیری کار سایت ژاپنی، همکاری در هند با نشریه هارد نیوز و نسخه چاپی ای که به زودی در کره جنوبی منتشر می شود، گسترشی به همین شکل رخ دهد. قدم بعدی باید انتشار نسخه چاپی در چین باشد...

برگرفته از لوموند دیپلماتیک

www.ayenda.org